14/05/2021

«25 χρόνια μετά, το Σεράγεβο είναι πρωτεύουσα των Μουσουλμάνων»

/ Επικαιρότητα

«Η Σερβική Δημοκρατία δεν μπορεί πλέον να ανεχθεί την πίεση, τις προσβολές και την ταπείνωση που προέρχονται από το Σεράγεβο, το οποίο θα έπρεπε να είναι η πρωτεύουσα όλων, αλλά υπήρξε αποκλειστικά η πρωτεύουσα των Βοσνίων, των Μουσουλμάνων, εδώ και 25 χρόνια από τον πόλεμο», τονίζει ο προεδρεύων του Συλλογικού Προεδρείου της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, Μίλορανντ Ντόντικ, σε συνέντευξή του στο Αθηναϊκό/Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων, με αφορμή την παρουσία του στο φετινό Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών.

Με αφορμή τις φήμες για ένα σλοβενικό non paper, το οποίο, μεταξύ άλλων, προβλέπει τη διάλυση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και την ένωση του Κοσόβου και της Αλβανίας, ο Σερβοβόσνιος πολιτικός υπογραμμίζει «ότι δεν πρέπει να υπάρχουν ταμπού, ότι πρέπει να ανοίξουν όλα τα πολιτικά θέματα και όλα να συζητηθούν μέσω διαλόγου, με ειρηνικό τρόπο». Παράλληλα, αναρωτιέται γιατί θα πρέπει να διατηρηθεί η σημερινή ψευδαίσθηση κράτους, όπως χαρακτηριστικά λέει, «που κανείς δεν θέλει σε αυτή τη μορφή» και εκφράζει την πεποίθηση ότι «μπορούμε να ζήσουμε πολύ όμορφα ο ένας δίπλα στον άλλο, καθώς δεν μπορούμε

να ζήσουμε ο ένας μαζί με τον άλλον». Επίσης, μιλά για τα μετόχια και το Κοσσυφοπέδιο.

Διαβάστε τη συνέντευξη:

Σε ερώτηση αν η Σερβική Δημοκρατία έχει το δικό της non paper, όπως ο ίδιος είπε σε πρόσφατες δηλώσεις του, απαντά πως «το δικό μας non paper είναι η συνεισφορά μας στην επίτευξη ενός ειρηνικού διαλόγου για το θέμα σε ποια χώρα ή χώρες θα ζούμε», ξεκαθαρίζει ότι «τα σύνορα μεταξύ των οντοτήτων έχουν ήδη καθοριστεί, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη είναι ήδη διαιρεμένη εκ των έσω», ενώ αποκλείει το ενδεχόμενο ενός αιματηρού ντόμινο στα Βαλκάνια. «Δεν βλέπω την πιθανότητα σύγκρουσης σε οποιοδήποτε μέρος των Βαλκανίων, κανείς δεν θέλει πόλεμο, οι μνήμες των δύσκολων δεκαετιών του 1990 είναι ακόμα νωπές», λέει χαρακτηριστικά.

Ο Μίλοραντ Ντόντικ κατηγορεί τη διεθνή κοινότητα πως οποιαδήποτε παρέμβασή της στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ήταν πάντα υπέρ μιας πλευράς, κυρίως των Μουσουλμάνων, ενώ είναι καταπέλτης κατά του ύπατου εκπροσώπου της διεθνούς κοινότητας στη χώρα Βαλεντίν Ίντσκο λέγοντας ότι ψεύδεται για την κατάσταση στη χώρα και όλα όσα λέει «είναι σε συνάρτηση με την παραμονή του στη χώρα, επειδή λαμβάνει περίπου 25.000 ευρώ τον μήνα», χρήματα που, όπως υποστηρίζει, παρουσιάζονται ως βοήθεια στη Βοσνία και προέρχονται από την τσέπη των Ευρωπαίων φορολογουμένων.

Σε ό,τι αφορά την ευρωπαϊκή προοπτική της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης αναφέρει πως «η πιο αποτελεσματική πορεία προς την ΕΕ είναι ο διαχωρισμός και η ανεξάρτητη εκπλήρωση των προϋποθέσεων ένταξης», επισημαίνοντας πως «εάν το είχαμε κάνει αυτό πριν από δέκα ή δεκαπέντε χρόνια, θα ήμασταν ήδη στην ΕΕ».

Εκφράζει δε τη λύπη του που η Ευρώπη, όπως λέει, «δεν έδειξε περισσότερη ευαισθησία στο πρόβλημα που ονομάζεται Βοσνία- Ερζεγοβίνη, διότι κανείς δεν φαίνεται να θέλει να δει και να δηλώσει ότι η Βοσνία-Ερζεγοβίνη έχει αποτύχει».

Ακολουθεί το πλήρες κείμενο της συνέντευξης του Μίλοραντ Ντόντικ στο Αθηναϊκό – Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων:

Ερ.: Φημολογείται ότι υπάρχει ένα σλοβενικό non paper για την επαναχάραξη των Δυτικών Βαλκανίων που προβλέπει -μεταξύ άλλων- τη διάλυση της Βοσνίας- Ερζεγοβίνης και την ένωση του Κοσόβου και της Αλβανίας. Η Σλοβενία αρνείται την ύπαρξη αυτού αλλά ο Έντι Ράμα λέει πως το έχει δει. Τι γνωρίζετε επ' αυτού;

Απ.: Δεν έχω δει αυτό το έγγραφο στο πρωτότυπό του. Είδα μόνο τα δημοσιεύματα των μέσων ενημέρωσης γι' αυτό. Δεν ξέρω ποιος είναι ο συντάκτης του εγγράφου, αλλά γνωρίζω ότι μιλούν γι' αυτά τα ζητήματα στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, όπως κάνουμε και στη Σερβική Δημοκρατία. Πιστεύω ότι δεν πρέπει να υπάρχουν ταμπού, ότι πρέπει ν' ανοίξουν όλα τα πολιτικά θέματα και να συζητηθούν μέσω διαλόγου, με ειρηνικό τρόπο. Εάν η Βοσνία- Ερζεγοβίνη, με όλη την πίεση της διεθνούς κοινότητας, δεν έχει καταφέρει να πάρει «σάρκα και οστά» στρατιωτικά, πολιτικά και οικονομικά ως κράτος, τότε το λογικό ερώτημα είναι αν έχει έρθει η ώρα να χωρίσουμε ειρηνικά. Κάναμε οριοθέτηση με τη Συμφωνία του Ντέιτον, καθορίστηκαν τα σύνορα μεταξύ της Κροατομουσουλμανικής Ομοσπονδίας και της Σερβικής Δημοκρατίας και πάνω από το 70% των αρμοδιοτήτων που σχετίζονται με τη ζωή των πολιτών βρίσκονται ήδη στη δικαιοδοσία των οντοτήτων, οπότε γιατί πρέπει να διατηρήσουμε την ψευδαίσθηση της Βοσνίας- Ερζεγοβίνης, που κανείς δεν θέλει σε αυτή τη μορφή; Νομίζω ότι μπορούμε να ζήσουμε πολύ όμορφα ο ένας δίπλα στον άλλο, καθώς δεν μπορούμε να ζήσουμε ο ένας μαζί με τον άλλον.

Από την άλλη πλευρά, έχουμε το ζήτημα του Κοσσυφοπεδίου και των Μετοχίων, που απέχουν μόλις μερικές εκατοντάδες χιλιόμετρα από τη Σερβική Δημοκρατία. Πώς είναι δυνατόν κάποιος να προτίθεται να δώσει στο Κοσσυφοπέδιο το καθεστώς ενός κράτους, παίρνοντας γη από τη Σερβία, και η Σερβική Δημοκρατία, στην οποία ανήκει το έδαφός της να πρέπει να παραμείνει στη Βοσνία- Ερζεγοβίνη; Η πολιτική των διπλών στάνταρτ σε μια τόσο μικρή περιοχή φοβάμαι πως δεν μπορεί να είναι βιώσιμη.

Ερ.: Έχετε επίσης δηλώσει ότι η Σερβική Δημοκρατία έχει συντάξει το δικό της «non paper» ή έγγραφο προς συζήτηση για την κατάσταση στη χώρα. Τι ακριβώς εννοείτε μ' αυτό;

Απ.: **Η Σερβική Δημοκρατία δεν μπορεί πλέον να ανεχθεί την πίεση, τις προσβολές και την ταπείνωση που προέρχονται από το Σεράγεβο, το οποίο θα έπρεπε να είναι η πρωτεύουσα όλων, αλλά ήταν αποκλειστικά η πρωτεύουσα των Βοσνίων, των Μουσουλμάνων, εδώ και 25 χρόνια από τον πόλεμο. Οι Σέρβοι και οι Κροάτες εκδιώχθηκαν από το Σεράγεβο κατά τη διάρκεια του πολέμου και σήμερα είναι η πρωτεύουσα μόνο ενός από τους τρεις λαούς της Βοσνίας- Ερζεγοβίνης. Κάθε μέρα ακούμε τα χειρότερα πράγματα για τους Σέρβους και τη Σερβική Δημοκρατία από την Κροατομουσουλμανική Ομοσπονδία και δεν μπορούμε να κατανοήσουμε γιατί θέλουν να μείνουμε μαζί τους στην ίδια χώρα. Η Σερβική Δημοκρατία υπέγραψε όλα τα παραρτήματα της Συμφωνίας του Ντέιτον, συμπεριλαμβανομένου του Συντάγματος της Βοσνίας-**

Ερζεγοβίνης. Ένα τέτοιο Σύνταγμα ήταν αποδεκτό και για τη Σερβική Δημοκρατία, το υπογράψαμε κι έτσι σταμάτησε ο πόλεμος. Εάν το κείμενο του Συντάγματος ήταν διαφορετικό, το ερώτημα ήταν πότε θα είχε τελειώσει ο πόλεμος. Και μετά, με δόλο κι ενάντια στη θέλησή μας, μέσω των ύπατων εκπροσώπων, άρχισαν να αλλάζουν το Σύνταγμα και να καταργούν την αυτονομία μας. Όλα με το πρόσχημα ότι η Βοσνία-Ερζεγοβίνη δεν είναι λειτουργική και ότι ως τέτοια δεν μπορεί να ενταχθεί στην ΕΕ, αν και η ΕΕ είναι γεμάτη από πολύπλοκα κράτη που λειτουργούν καλά, παρόλο που είναι αποκεντρωμένα.

Η τροποποίηση του Συντάγματος πραγματοποιήθηκε μέσω του Ύπατου Εκπροσώπου, ο οποίος δεν εξελέγη από τον λαό της Βοσνίας- Ερζεγοβίνης και κυβερνούσε τη Βοσνία- Ερζεγοβίνη με απεριόριστες εξουσίες. Το Παράρτημα 10 της Συμφωνίας του Ντέιτον προέβλεπε την εκλογή του Ύπατου Εκπροσώπου και αυτό το παράρτημα όριζε επίσης ότι τα μέρη της συμφωνίας, τόσο η Σερβική Δημοκρατία όσο και η Κροατομουσουλμανική Ομοσπονδία θα ερωτούνταν για τον διορισμό. Μόνο ο πρώτος Ύπατος Εκπρόσωπος εξελέγη όπως προβλέπεται στο Παράρτημα 10. Αυτό είναι εξωπραγματικό για τον 21ο αιώνα και για την ενταξιακή ιστορία της ΕΕ. Η Βοσνία- Ερζεγοβίνη έχει καταληφθεί εκ των έσω, χωρίς να μπορεί να αποφασίσει μόνη της. Η Σερβική Δημοκρατία δεν μπορεί πλέον να είναι όμηρος της ανικανότητας της Κροατομουσουλμανικής Ομοσπονδίας να συμφωνήσει εντός των συνόρων της, επειδή οι Κροάτες και οι Μουσουλμάνοι δεν συμφωνούν εκεί, δεν θέλουμε να γινόμαστε αντικείμενο πολιτικής. Γι ‘αυτό νομίζω ότι είναι καιρός για εμάς, τη Σερβική Δημοκρατία και τους γείτονές μας από την Κροατομουσουλμανική Ομοσπονδία, να συζητήσουμε και να συμφωνήσουμε από κοινού για το αν μπορούμε να έχουμε τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και τι είδους Βοσνία-Ερζεγοβίνη, χωρίς κανείς να ταπεινώνεται. Η Βοσνία- Ερζεγοβίνη αποτελείται από δύο οντότητες και τρεις συστατικούς λαούς, και μόνο αυτοί είναι που μπορούν να συμφωνήσουν. Οποιαδήποτε παρέμβαση της διεθνούς κοινότητας ήταν πάντα υπέρ μιας πλευράς, κυρίως των Μουσουλμάνων, γι ‘αυτό νομίζω ότι δεν μας είναι χρήσιμη. Το δικό μας non paper είναι η συνεισφορά μας στην επίτευξη ενός ειρηνικού διαλόγου για το θέμα σε ποια χώρα ή χώρες θα ζούμε. Δεν προβλέπει την αλλαγή των συνόρων μεταξύ των οντοτήτων, τα οποία θεσπίστηκαν με τη Συμφωνία του Ντέιτον. Αυτά τα σύνορα απλώς πρέπει να τονιστούν.

Ερ.: Ποιες εκτιμάτε ότι θα ήταν οι συνέπειες μιας τυχόν αλλαγής συνόρων στην περιοχή; Θα μπορούσε να οδηγήσει σ’ ένα αιματηρό βαλκανικό ντόμινο;

Απ.: Κάποιος προσπαθεί πολύ να θέσει ολόκληρη την ιστορία στο πλαίσιο πιθανών

συγκρούσεων κι εγώ λέω ότι αυτές είναι αδύνατες. Ας πάρουμε απλώς ως παράδειγμα τη Βοσνία- Ερζεγοβίνη. Διεθνείς στρατιωτικές δυνάμεις βρίσκονται στη χώρα, η οποία περιβάλλεται πρακτικά από κράτη- μέλη του ΝΑΤΟ. Δεν υπάρχει πιθανότητα τέτοιων συγκρούσεων στην ίδια τη Βοσνία- Ερζεγοβίνη, οπότε θεωρητικά θα μπορούσαν να προέρχονται μόνο από το εξωτερικό. Πιστεύει κανείς ότι το ΝΑΤΟ θα επέτρεπε μια τέτοια σύγκρουση; Εγώ δεν το πιστεύω αυτό, ούτε πιστεύω ότι μια πιθανή αλλαγή συνόρων θα είχε ως αποτέλεσμα μια σύγκρουση, αν και επαναλαμβάνω ότι τα σύνορα μεταξύ των οντοτήτων έχουν ήδη καθοριστεί, η Βοσνία- Ερζεγοβίνη είναι ήδη διαιρεμένη εκ των έσω. Γι’ αυτό ζητώ διάλογο. Αυτή η περιοχή δεν θα ήταν η πρώτη γεωγραφική περιοχή, όπου θα τίθεντο υπό διαπραγμάτευση τα σύνορα ειρηνικά. Δεν βλέπω την πιθανότητα σύγκρουσης σε οποιοδήποτε μέρος των Βαλκανίων, κανείς δεν θέλει πόλεμο, οι μνήμες των δύσκολων δεκαετιών του 1990 είναι ακόμα νωπές.

Ερ.: Ο ύπατος εκπρόσωπος της διεθνούς κοινότητας στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη Βαλεντίν Ίντσκο έχει δηλώσει ότι οι ηγέτες της σερβικής οντότητας καταβάλλουν συντονισμένη προσπάθεια να χωρίσουν τη χώρα, ή αποτυγχάνουν να επαναφέρουν πολλές μεταρρυθμίσεις που έχουν επιτευχθεί τα τελευταία 25 χρόνια. Ζήτησε επίσης μια «αποφασιστική στάση» για να σταματήσει κάθε διαχωρισμός. Πώς θα το σχολιάζατε;

Απ.: Δεν είναι απίστευτο που ένας διεθνής εκπρόσωπος μιλά εδώ και 26 χρόνια εξ ονόματος της Βοσνίας- Ερζεγοβίνης, ενός κράτους που έχει νόμιμα εκλεγμένη κυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα; Είμαστε μια μικρή κοινότητα, δεν είμαστε πλούσιοι, αλλά δεν είμαστε πολιτικά αφελείς άνθρωποι, που δεν ξέρουν να διαβάζουν. Όλα όσα ο Βαλεντίν Ίντσκο αποκαλεί μεταρρυθμίσεις, κατά κανόνα σημαίνουν αφαίρεση αρμοδιοτήτων από τη Σερβική Δημοκρατία. Αυτός και οι προκάτοχοί του άλλαξαν το Σύνταγμα της Βοσνίας- Ερζεγοβίνης με τις αποφάσεις τους. Αυτή η βαρβαρότητα είναι άγνωστη στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Και τώρα θα ήθελε να υπερασπιστεί αυτό που κάνουν οι Ύπατοι Εκπρόσωποι εδώ και χρόνια, εκτός του πλαισίου του διεθνούς δικαίου και του συντάγματος. Συγκεκριμένα, ο Ίντσκο δεν παρουσίασε ποτέ μια ακριβή έκθεση ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών. Έχει δημιουργηθεί μια εικόνα για τη Βοσνία- Ερζεγοβίνη στη βάση των σκευωριών του. Η Σερβική Δημοκρατία στέλνει τακτικά εκθέσεις στον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ και όλοι έχουν την ευκαιρία να γνωρίζουν το περιεχόμενό τους. Το κάνουμε αυτό επειδή δεν δεχόμαστε ότι αποφασίζουν για εμάς βάσει ψευδών αναφορών του Βαλεντίν Ίντσκο. Και αυτό που με ρωτάτε είναι ένα ψέμα του. Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη δεν υπήρξε ποτέ ως κράτος χωρίς να είναι μέρος ενός μεγαλύτερου κράτους ή μιας αυτοκρατορίας. Χωρίστηκε από την ιστορία. Η τελευταία φορά ήταν τη δεκαετία του 1990 και η διαίρεση έγινε επίσημα στο Ντέιτον, με μια

ειρηνευτική συμφωνία που εξακολουθεί να ισχύει. Όλα όσα λέει ο Ίντσκο είναι σε συνάρτηση με την παραμονή του στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, επειδή λαμβάνει περίπου 25.000 ευρώ τον μήνα. Και προς επίρρωσιν αυτής της ειρωνείας, τα χρήματα αυτά, δηλαδή ο μισθός του, παρουσιάζονται ως βοήθεια στη χώρα. Και πληρώνεται από τους φορολογούμενους της ΕΕ, και επομένως και από τους Έλληνες φορολογούμενους.

Ερ.: Καθώς η ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον έκλεισε 25 χρόνια ζωής τον περασμένο Νοέμβριο, λίγοι θα διαφωνούσαν ότι το σύστημα που κληροδότησε πρέπει να αλλάξει. Θα υπήρχε τρόπος μια ανανεωμένη συμφωνία του Ντέιτον να οδηγήσει μια ενωμένη Βοσνία-Ερζεγοβίνη στο μέλλον; Θυμάμαι ότι κατά την τελευταία μας συνάντηση στη Θεσσαλονίκη το 2016 μου είπατε ότι δεν θα μπορούσε να υπάρξει «κοινή ζωή» για όλους στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη…

Απ.: Μόνο μία Συμφωνία του Ντέιτον μπορεί να κρατήσει ζωντανή τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Κι αυτή είναι το κείμενο της συμφωνίας από τον Νοέμβριο του 1995, όπως αποκαλούμε το αρχικό κείμενο της συμφωνίας. Το γράμμα της Συμφωνίας, όχι το πνεύμα, το οποίο προωθήθηκε από εκείνους που την άλλαξαν εκτός των διαδικασιών. Οτιδήποτε άλλο οδηγεί στην αποσύνθεση της Βοσνίας- Ερζεγοβίνης, τώρα ή σε πέντε ή δέκα χρόνια ή οποτεδήποτε. Ακόμα και το 1995, οι Σέρβοι δεν ήθελαν ένα ενιαίο κράτος, γι ‘αυτό το Σύνταγμα της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης γράφτηκε όπως γράφτηκε. Πώς μπορεί, λοιπόν, κανείς να πιστέψει ότι θα θέλαμε μια τέτοια Βοσνία-Ερζεγοβίνη 26 χρόνια αργότερα; Δεν θέλουμε μια Βοσνία-Ερζεγοβίνη στην οποία να έχουμε έναν κανόνα πλειοψηφίας, όπου ακυρωνόμαστε ως έθνος, όλα στο όνομα μιας φανταστικής προς το παρόν ευρωπαϊκής ένταξης. Αν πρέπει να θυσιάσουμε την αυτονομία και την ταυτότητά μας για αυτές τις διαδικασίες ένταξης, τότε σας …ευχαριστώ γι’ αυτού του είδους την ένταξη. Η ΕΕ έχει φέρει υπό την ίδια σκέπη διαφορετικούς λαούς και κράτη. Γιατί θα ήταν πρόβλημα να μας αποδεχτούν εμάς, τους Σέρβους, με όλες μας τις διαφορές; Πιστεύω ότι η Σερβική Δημοκρατία, ως ανεξάρτητο κράτος, θα πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις που θέτει η ΕΕ μπροστά μας σε τρία χρόνια, και ότι θα γινόταν νέο μέλος. **Δεν μπορούμε να σημειώσουμε πρόοδο με την Κροατομουσουλμανική Ομοσπονδία, στην οποία δεν υπάρχει καν συμφωνία μεταξύ Κροατών και Μουσουλμάνων, των άλλων δύο συστατικών λαών, δεν υπάρχει ακόμη κυβέρνηση, αν και οι εκλογές διεξήχθησαν πριν από δυόμισι χρόνια, και υπάρχουν 11 κυβερνήσεις**. Προς ενημέρωση των αναγνωστών σας, θα ήθελα να τονίσω ότι η Σερβική Δημοκρατία έχει μία κυβέρνηση, σε σύγκριση με τις 11 στην άλλη οντότητα, στην Κροατομουσουλμανική Ομοσπονδία. Η πανδημία του κορονοϊού έχει καταδείξει όλη

την ανικανότητα της Βοσνίας- Ερζεγοβίνης και όλο το πλεονέκτημα του γεγονότος ότι η υγειονομική περίθαλψη βρίσκεται υπό τη δικαιοδοσία της Σερβικής Δημοκρατίας. Καταφέραμε να σώσουμε το σύστημα υγείας, να φροντίσουμε όλους τους ασθενείς και να πάρουμε εμβόλια. Εάν είχαμε ζητήσει και περιμέναμε από τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, θα είχαμε χάσει πολλές ανθρώπινες ζωές. Έτσι λειτουργούν τα πάντα στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Δηλαδή, τίποτα δεν λειτουργεί στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

Ερ.: Βλέπετε κάποια ευρωπαϊκή προοπτική για τη χώρα σας και εάν ναι τι θα χρειαζόταν για να εισέλθετε στην ΕΕ;

Απ.: Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη μπορεί να παραμείνει μόνο στο γράμμα της Συμφωνίας του Ντέιτον από το 1995 και κατ' αυτόν τον τρόπο, με σεβασμό προς όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και αρμοδιοτήτων που διαθέτει, μπορεί να κινηθεί προς την ΕΕ. Πιο πιθανό για μένα θα ήταν να το έκανε η Σερβική Δημοκρατία ανεξάρτητα, διότι δεν έχουμε κανένα πρόβλημα στην εκπλήρωση όλων των απαιτήσεων, εάν πρέπει να πληρούνται από εμάς. Μέχρι στιγμής, αυτός ο ευρωπαϊκός δρόμος έχει ρυθμιστεί από τη στέρηση των δικαιωμάτων και των αρμοδιοτήτων μας. Είμαστε πρόθυμοι να μοιραστούμε τις ικανότητες μας με τις Βρυξέλλες, αλλά δεν είμαστε πρόθυμοι να τις μοιραστούμε με το Σεράγεβο.

Η πιο αποτελεσματική πορεία προς την ΕΕ είναι ο διαχωρισμός και η ανεξάρτητη εκπλήρωση των προϋποθέσεων ένταξης. Εάν το είχαμε κάνει αυτό πριν από δέκα ή δεκαπέντε χρόνια, θα ήμασταν ήδη στην ΕΕ. Λυπάμαι που η Ευρώπη δεν έδειξε περισσότερη ευαισθησία στο πρόβλημα που ονομάζεται Βοσνία-Ερζεγοβίνη, διότι κανείς δεν φαίνεται να θέλει να δει και να δηλώσει ότι η Βοσνία-Ερζεγοβίνη έχει αποτύχει και ότι διατηρείται μόνο με το μείγμα του διεθνούς παράγοντα. Δεν πιστεύω ότι αυτός ο παράγοντας θα είναι για πάντα στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, επομένως είναι σημαντικό τώρα να εξετάσουμε πιθανά σενάρια για το μέλλον αυτής της περιοχής. Είμαστε έτοιμοι για αυτόν τον διάλογο, δεν έχουμε άλλο χρόνο να σπαταλήσουμε για την πραγματοποίηση των ψευδαισθήσεων κάποιου άλλου. Οι ζωές μας διακυβεύονται και δεν θέλουμε τίποτα περισσότερο από να τις οργανώσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, όπως κάνουν όλα τα έθνη. Νομίζω ότι αξίζουμε την υποστήριξη και ότι το πρόβλημα δεν θα μπει ξανά κάτω από το χαλί...

Πηγή: ΑΠΕ/ΜΠΕ, Σοφία Παπαδοπούλου